

Клименко Вячеслав Анатолійович,
заступник начальника управління –
начальник відділу аналітичної роботи
УКА ГУНП в Одеській області;
Постол Олена Ігорівна,
заступник начальника відділу
аналітичної роботи УКА ГУНП
в Одеській області

ПІДГОТОВКА АНАЛІТИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

У сучасних умовах підвищення загроз криміногенного характеру та ускладнення злочинних схем потреба у кваліфікованих аналітиках у структурі Національної поліції України зростає. Тому, ефективна боротьба зі злочинністю все більше потребує нових підходів, зокрема – широкого використання кримінального аналізу, як елементу оперативно-розшукової діяльності.

Аналітик кримінального аналізу щоденно залучений до багатоступеневого процесу збору, обробки, оцінювання, аналізу та інтерпретації інформації про, правопорушників, потерпілих осіб, способи скоєння злочинів та інше. За результатом обробки інформації завданням аналітика є формування аналітичного продукту, який обов'язково повинен містити обґрунтовані рішення у сфері розслідування злочинів, превенції та оптимального розподілу ресурсів поліцейських. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність у формуванні системного підходу до підготовки та професійного розвитку аналітиків, запровадження єдиних стандартів і методик кримінального аналізу, а також інтеграції аналітичної діяльності в усі рівні функціонування Національної поліції. Застосування кримінального аналізу як постійного елементу оперативної діяльності дозволить не лише підвищити рівень розкриття злочинів, а й запобігати їх вчиненню, зміцнюючи загальну безпеку в державі.

Успішне виконання аналітичної роботи потребує комплексу професійних та міжособистісних компетенцій. Так, до основних ключових компетенцій аналітика кримінального

аналізу можна включити: фахові знання, що охоплюють базову теоретичну підготовку, яка необхідна для ефективного аналізу злочинності (юридичні знання, основи кримінального аналізу чи системний аналіз, інформаційні системи – вміння працювати з базами даних, аналітичним програмним забезпеченням, візуалізацію даних тощо, технічні навички – робота із програмним забезпеченням ArcGIS, i2 Analyst’s Notebook, Excel, Power BI та іншими програмами обробки даних та візуалізації, цикл аналітичної діяльності – розуміння етапів збору, обробки, аналізу та поширення інформації, а також комунікаційні навички, тобто, здатність чітко викладати результат аналітичної роботи, як у письмовій, так і усній формах; **практичне навчання**, що є складовою професійного становлення аналітика (робота під керівництвом більш досвідчених аналітиків, аналіз реальних або змодельованих кримінальних правопорушень, участь у виїздах на місця подій та взаємодія з оперативними та слідчими підрозділами); **постійний професійний розвиток** для безперервного оновлення своїх знань та навичок (участь у тренінгах, семінарах, проходження онлайн курсів, комунікація із колегами з інших регіонів України та закордону).

Окрім зазначених компетенцій, важливою складовою професійної діяльності аналітика кримінального аналізу є дотримання етичних стандартів та принципів доброчесності. Аналітик повинен діяти неупереджено, об’єктивно та відповідально, забезпечуючи конфіденційність оброблюваної інформації й дотримуючись норм законодавства щодо захисту персональних даних. Також, важливим є вміння працювати у стресових умовах та в умовах обмеженого часу, зберігаючи при цьому високу якість результатів аналізу. Крім того, ефективний аналітик має володіти критичним мисленням, креативністю у підходах до вирішення складних завдань, а також вмінням працювати як індивідуально, так і в команді.

Однак, у підготовці кримінальних аналітиків є і певні виклики, наприклад, відставання у впровадженні сучасних ІТ-рішень в освітньому процесі, що створює розрив між рівнем підготовки випускників та реальними потребами кримінального аналізу; недостатнє кадрове забезпечення викладачами-практиками, що обмежує можливість передачі актуальних знань,

навичок та прикладів із реальної практики; динамічне зростання нових видів злочинності – фішинг, фінансове шахрайство з використанням новітніх технологій, злочини, пов'язані з криптовалютами, штучним інтелектом та кіберфрод, ці загрози змінюються настільки швидко, що навчальні програми не встигають адаптуватися до нових викликів.

Таким чином, для підвищення ефективності кримінального аналізу необхідно не лише вдосконалення системи професійної підготовки аналітиків, але й забезпечення тісної співпраці між освітніми установами, правоохоронними органами та ІТ-сферою, що дозволить адаптувати навчальні програми до сучасних викликів, сприяти впровадженню інноваційних підходів в аналітичну практику та оперативно реагувати на динамічні зміни у злочинному середовищі.

Кримінальний аналіз сьогодні – це поле, що постійно розвивається, тому систематичне навчання та регулярний професійний розвиток є важливими для ефективного використання аналітичних методів і інструментів, а також для своєчасного реагування на нові виклики у правоохоронній сфері.

Колесник Олексій Андрійович,
начальник управління кримінального
аналізу ГУНП у Львівській області

ТАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДАНИХ У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРАКТИКА HOT-SPOTS POLICING

У сучасних умовах, коли рівень злочинності у світі зростає, правоохоронні органи стикаються з необхідністю впровадження нових підходів до збору, аналізу та використання даних. Для ефективного протидії злочинності вже недостатньо лише фіксації подій – ключовим стає аналітичне мислення, яке охоплює оперативний, тактичний та стратегічний рівні аналізу.

Підхід, що передбачає розмежування аналітики на стратегічний, оперативний та тактичний рівні, широко висвітлений у наукових працях і практичних рекомендаціях, зокрема у публікаціях одного з найцитованіших фахівців у галузі аналітичної розвідки та моделі Intelligence-led Policing – доктора Джеррі Реткліффа (Dr. Jerry H. Ratcliffe) [4; ст. 8–11].